

SETMANARI POPULAR, HUMORISTICH Y LITERARI
Deslligat de tot partit polítich

SORTIRÁ CADA DISSAPTE

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: **Molas, 24, entressol**

Número solt, **5** céntims.

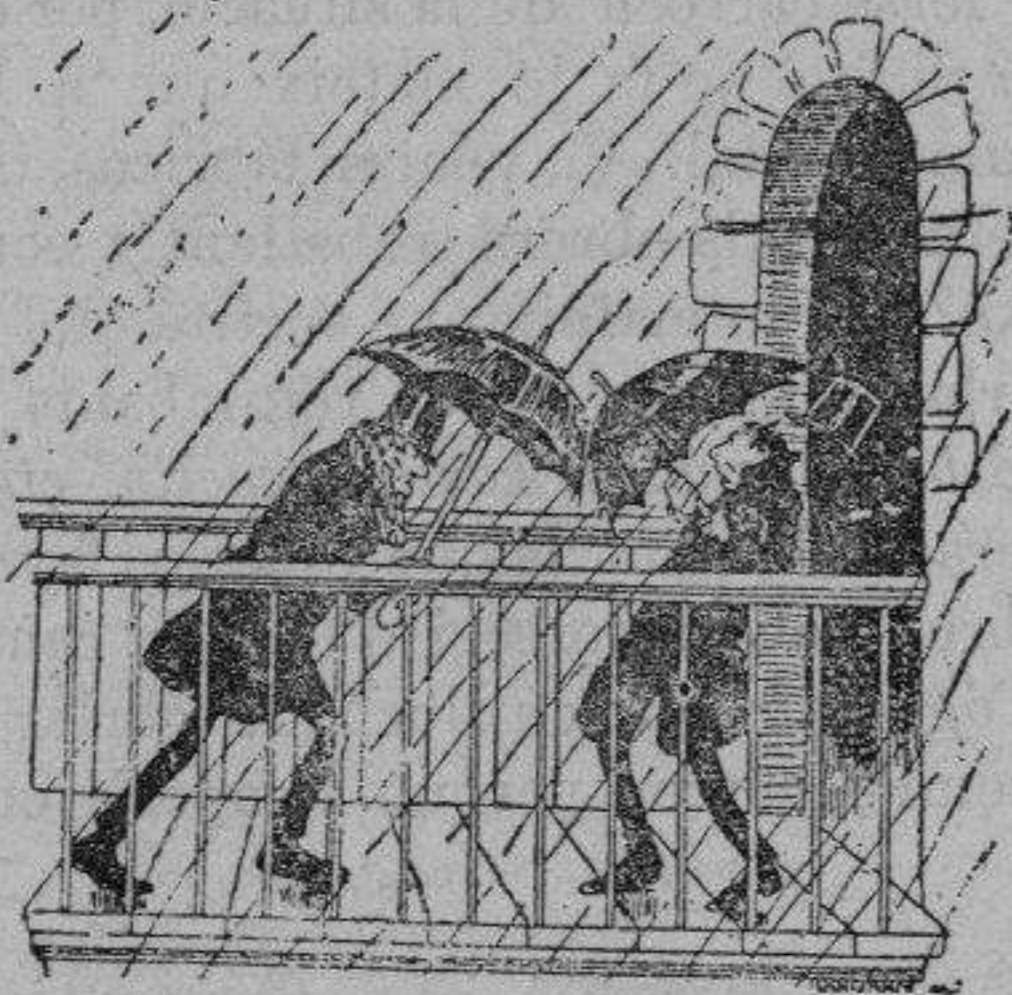
Atrasats, **10** céntims.

SUSCRIPCIÓ: Un any, **3** ptas. — Mitj any, **1'50**

Los suscriptors del interior, rebrán lo folletí encuadernat

HISTORIA MUDA

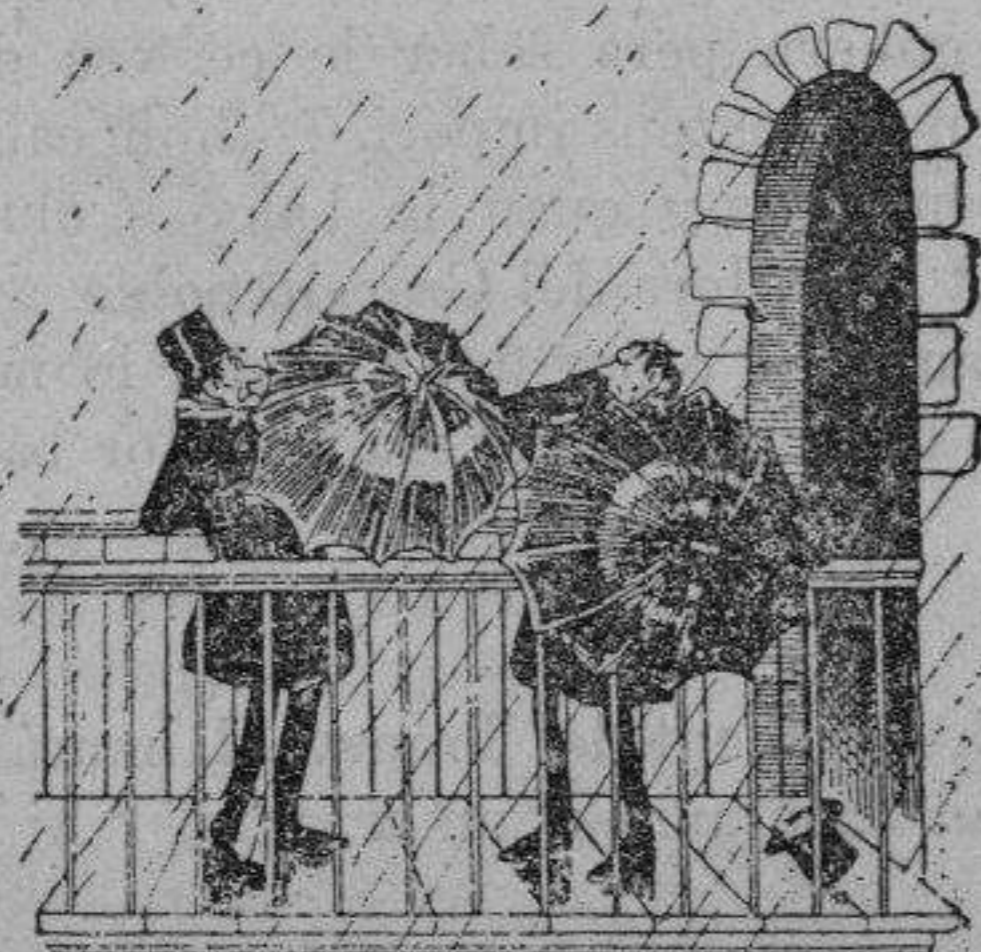
1

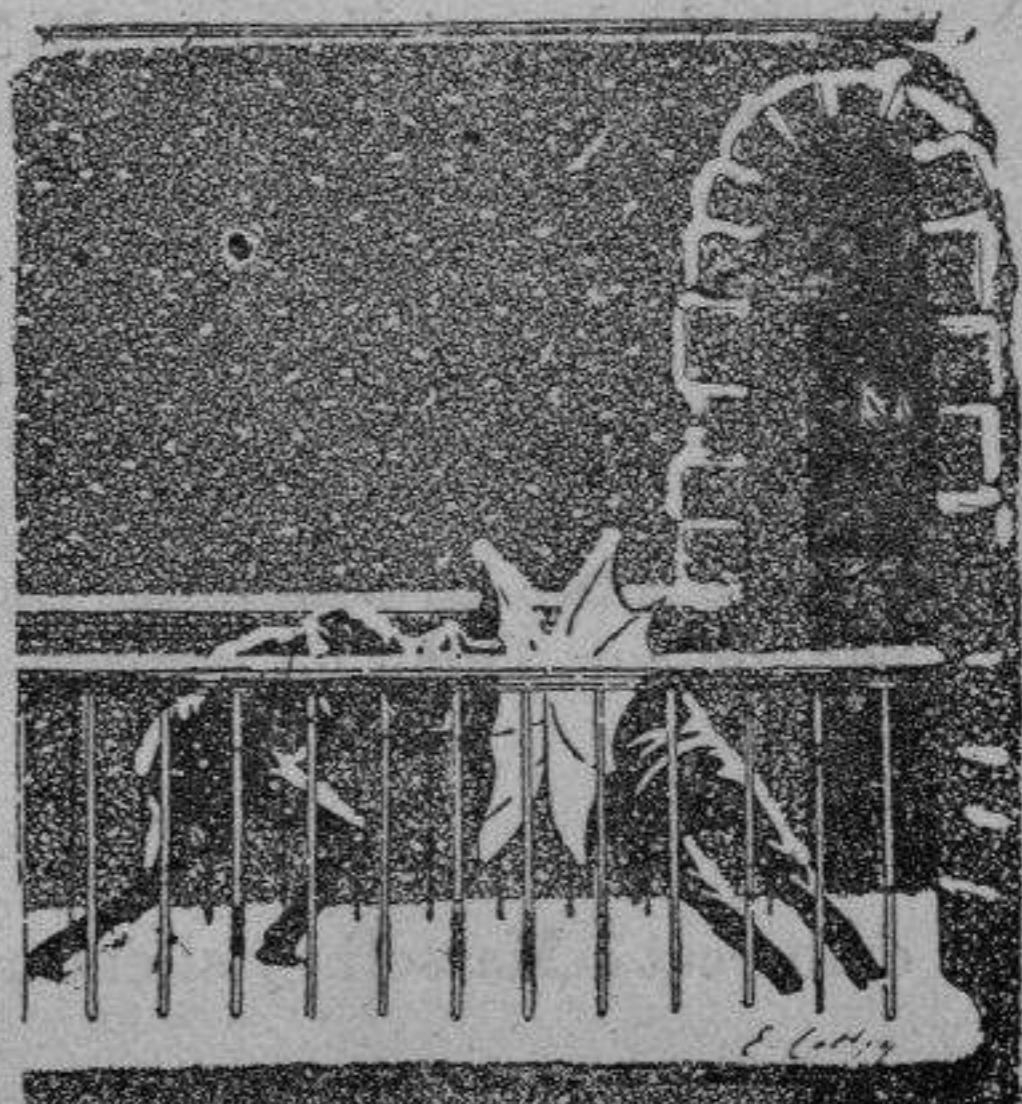
2

3

4

QUINT FOLLETÍ
DEL DRAMA

La forsa de las passións

Lo Castell encantat

ÚLTIM FOLLETÍ
DE DITA COMEDIA

LA SETMANA

Ja tenim las Corts obertas y 'ls pares de la patria perdent lo temps per fer l' imitació á las cotorras... Tots els grans homes de la situació han parlat més ó menys. En Silvela defensa los seus actes mentres fou govern ¡bonica defensa l' hi daría jo! en Sagasta 'ns presenta un programa regenerador ab la pretenció tal volta de que 'l poble oblidi lo nostre imperi colonial perdut ¿serém tan tontos? tinch la seguritat de que si... per algo som espanyols, y per fi de festa en Romero ha volgut pendre 'l pel al govern ¡sempre tan xistós! Pero 'l que m' ha fet mes gracia de tot es l' *interpelación* que farà 'l Comte de las Almenas sobres la crisis obrera de Catalunya. *Vamos no me jaga usted reir que tengo el labio partido*. Ja es vritat que l' home va venir per ferse carrech de la situació, per estudiar sobre 'l terrenó; ¿mes qué va véurer? Si fa ó no fa lo mateix que 'n Dato durant la memorable estada en nostra ciutat comtal. Va véurer fábricas, talers que teixían, máquinas que pintavan los teixits y als obrers treballant y com lo miravan de regull, ¿qué n' ha sortit d' aixó? res; lo mateix que sortirá del cervell d' aquest senyor Comte. Tot será parlar, tot serán *frases* retumbants com aquella memorable de *que hay fajas que deberian subirse hasta el cuello, etc.....* y 'ls obrers quedarán de la mateixa manera; treballant 'ls que tinguin feyna y morintse de fam los que no 'n tenen. ¡Pobres treballadors! si d' aquest cantó t' ha de venir la salvació tú estás fresch... Digueulos que en lloch de garlar que vos treguin los consums, que... en fi, deixemho córrer perque tampoch en farían cas.

* * *

Aquets últims días Rusia ó millor dit lo poble rus ha donat una proba que ja may la donará Espanya. Milers d' ells tot mústichs precipitadament arribavan á las ciutats. ¡El Czar, son senyor, estava malalt! La colla, compacte s' estrenyía y 's rebregrava devant la casa del govern pera saber la certesa de la noticia, que de boca en boca s' escampava per l' extens imperi. Tothom callava, tothom trist esperava una sola noticia d' esperansa y quan lo balcó s' obría y un qualsevol llegía lo telégrama anunciant la millora del Czar, lo poble aquell deixava anar crits d' alegria que retrunyían per l' espay fins á buscar lo malalt y caure sobre ell com notas cadenciosas d' una música que era 'l millor bálсам per son cor. ¡Quán ho veurem aquí!

* * *

A horas d' are, en Kruger, lo simpátich president del Transvaal, haurá desembarcat á Marsella y si encar tenía alguna esperansa d' un arreglo, l' hi hau-

rán caygut las alas als peus. Ell lo pare dels héroes qu' ab valentía defensen sa terra, veurá que las nacións que l'hi demostraren un jorn sa simpatía, giran l'esquena y 'l deixan abandonat. ¡Misérias humanas!

MONFONT.

CRÓNICA HUMORÍSTICA

Ja s' han obert las Corts. ¡Distingo!
no vull dir las corts dels porchs
jo parlo del circo-teatro
ahont els pares protectors
de la patria, discuteixen
per lo be de la nació.
Prou durant la temporada
allí hi ha qui fa de clown
qui fa d' aixerit, de tonto,
qui fa planxas, en fi; tot.
De tenir dos cents mil duros
ja 'ls dich ben de cert que jo
no voldria pas més teatros
que 'l teatro de las Corts.
Are mateix ja comensan;
en Romero aquell noy ros,
l' hereu gran d' en *Bebé y Moris*
no 's distreu de sa afició;
ja busca las pessigollas
á en Marcelo, el bon senyor
qu' ab un cop sol de sa ploma
fa tremolar la nació.
En Silvela, aquell de l' arma
florentina, que fa poch
feu la colossal cayguda
sense rompres lo crostó,
també á fet lo seu discurs
plé de brillants oracions
per demostrar que 'l programa
que tenia enlluhernador
ha complert; y que l' Espanya
ja no necessita adobs
que tothom riu y está alegre,
que tothom veu al entorn
la dolsa pau y la ditxa
com fou avans d' esse 'l món;
que si algu crida y gemega
es ben be porque així ho vol,
perque ell ha dut com ens deya
la gran Regeneració.
En Sagasta l' home célebre
l' home aquell que 'ns portá un jorn
la pérdua de las colonias;
l' enterro de mils millóns;
las vidas d' aquells patricis
que marxaban al sol só,

d' aquella *Marcha de Cádiz*
y enterrats la part millor
foren en llunyanas terras
deixant sols lo desconsol
en lo pit de tantas mares
que en son fill veyen son cor.
Aquell home en fi que deixa
un previndre negre y fosch
com es... alto noy qu' un sabre
pot tallar l' explicació.
Pues aquest are s' aixeca
també ha parlat á las Corts,
prometent días de gloria
per los pobres espanyols;
ell te un programa bellíssim
que pot ser la salvació
de l' Espanya que s' enfonsa
dins l' abim negre, horrorós.
Veni á mí—ell exclama—
que jo seré vostre nort
jo seré 'l jefe de casa,
jo seré 'l puntal millor,
jo seré 'l expert marino,
que guía l' embarcació;
per portarvos tart ó d' hora
en un prompte y segur port.
¡Mentida! tot son falornias,
lo programa te uns colors
que fan com l' or fals, de lluny
dona un tó brillant, hermós,
mes quan un pot contemplarho
d' apropet, la decepció
entra al cor, y 'ns deixa l' ánima
sense fe y ab desconhort.
Perque donchs de las comedias
tan indignas de las Corts
volem suposar que 'l poble
hi tinga part? No senyors
que s' arrenquin la careta
y potser si qu' allavors
anirá be nostre patria
será un fet tot aquest goig
que suposan en l' Espanya
y qu' avuy sols es de nom.

BOCA CEGA.

UNA GLORIA BARCELONINA

Que riguín

Ab un barretet de palla,
 un jaqué bastant tronat,
 unas calsas no gens llargas,
 y un pandero entre las mans,
 va corrent carrers y plassas
 tot lo día sens parar.
 divertint á la quitxalla,
 y sen la befa dels grans.
 —Li dihuen canta Aleluya.
 —Dom dos céntims. —Aquí van.
 A-le-lu-ya. —Crida, crida.
 —Ves á cantá en 'quell portal.
 Y l' home allá, s' escarrassa
 pujantli al coll lo rugall,
 tot tornantse roig, cayentli
 unas babas de mitj pam.
 —Dihuen *y era bó*, 'ls qu' ho miran
 Y era bo, ell segueix cantant,
 tot fent repicá 'l pandero
 y ballant al seu compás,
 llambregant als que l' enrotllan
 que rihuen com uns babaus,
 en tant ell pensa, que tontos;
 aneu rihent, y pagant.
 Me hi fet un *modus vivendi*;
 me hi sabut espavilar.
 Mentres los domes trevallen
 convertintse en esclaus blanchs,
 jo; no tinch ningú que 'm mani;
 visch en plena llibertat;
 vaig, ahont milló á mi 'm quadra;
 si no vull, ¿quí 'm fa cantar?
 Los altres me dihuen ximple,
 ¿quí es de 'ls dos l' espavilat?

C. SAMÁ.

* * *

Amunt, amunt so pujat
 per la costa de la vida
 y 'l troç qu' he fet de camí
 l' he trobat rublert d' espinas...
 que llatzerantme los peus
 me n' han fet brollar sang viva.
 Amunt, amunt so pujat
 y á cada pas y embranzida
 m' he trovat ab molts viatjers
 com jo errants que feyan vía...
 igual que jo esdarnegats
 y ab la cara tota trista.
 Tots mostrandme sé uns amichs
 grans de cor y gent sencilla
 palm de punyal m' han elavat
 y m' han l' ánima ferida.

.....

 Trist y sol jo pujo encar'
 la gran costa de la vida
 las forsas ja 'm van mancant
 ja no hi valen embranzidas...
 Desenganyat ja del món
 cau d' enveja y de mentida
 anyor fe' 'l darrer badall
 per deixar mansió tan trista
 y volarme'n cap al Cel
 y juntarme ab vos María,
 que ab vos trovaré l' amor,
 que ab vos trovaré la ditxa
 ja que sou mare de tots
 mare bona y compassiva.

 Desitj' marxar d' aquest món
 que 'm migro en presó tan trista.

SANTIAGO BELETA Y GASSULL.

ESTRENOS

L' Orfe

Drama en 3 actes y en vers, original de 'n R. Pamies, estrenat en lo «Centre Moral Instructiu de Gracia» lo día 18 del corrent.

Bon xich avans de comensar, lo teatro estava pleníssim d' una nombrosa y escullida concurrencia, que 's fonía esperant lo comensament de l' obra del jove escriptor, autor del «Estel de Nazareth» y «Lo Malehit de Deu».

La nova obra perteneix de plé al género melodramátich; carregada d' efectes enlluhernadors, d' aquells que 'l gras públich aplaudeix seduhit per l' oropell, deixantse portar per aquestos sense analizar las causas; una obra de corte

antiquat ab tota la requincalla del corresponent traïdor que ab son cinisme y bona estrella fa estar ab l' ¡ay! al cor dels espectadors, fins que al final los autors compeditos del mal rato qu' ha fet passar al públich, lo descartan del joch d' una manera més ó menys enginyosa; aquell istil que tant deleytaba als nostres avis, que 'l recordan ab fruició y 'ns ho contan entussiasmats, fent lo panegírich de 'n Catalina y en Dardalla. Per aquest costat l' autor pot estar joyós de la seva feyna; puig se feu lo públich ben be seu; emportantsel y fentlo retirar cap á casa ab un cor més negre que la tinta xina. La versificació fluhida y fácil, en alguns moments respira molta poesia, llástima que no estigui més despullada de moltes paraulas que semblan traduhidas de la llengua de 'n Cervantes que dihuen los novelistas.

Lo Sr. Pamies es un dels que está cridat á ferse un nom dintre l' escena catòlica; es jove, te condicions y bona voluntat, ...y *vouloir est pouvoir* que dihuen los francesos. Com la via del teatre es espinosa y costa de debó guanyar la fita, es molt convenient que s' apuntin los defectes d' una obra y 'ls autors poden anar salvant los esculls y tirar avant en sa carrera segurs de no errar tant las petjadas.

No 'ns ficarém en detalls y sols apuntarém los claps més grossos que al nostre humil entendre sobresurten més. Lo tipo d' escolanet no 'l trovaria á faltar ningú; surt perque surt y entra perque entra. Lo final del primer acte, que just resultaria si quan lo brétol de D. Eudalt després de tantas agallas se sent tocar per l' espatlla y al girarse 's topa ab lo Farreny caygués rápit lo teló y no esperar á que tinga lloch aquell pugilato y rodolin per terra los dos enemichs: si l' ofés tenia que venjarse, aquell era 'l moment y s' hauria acabat l' obra. Ja bastava per deixar al públich ben predisposat, ab la presencia del presidari.

Várem cullir al vol respecte aquest final, que sembla va lo de «Lo Contramestre»; més ho semblaria de la manera que deixém indicat, y aixó res te que veurer. L' acte según, tota l' historia que 'ls tres personatjes Fra Vicens, Mossén Lluch y Farreny se contan, ó mes ben dit, s' ajudan á contar uns á altres, resulta excessivament llarga; y lo final en que l' Arcalde 's forja tot aquell enredo de que Mossén Lluch—qu' ha sigut tant *dolent* de no volguerli revelar secrets de confessió—es l' ánima d' una conspiració carlista, quasi quasi lo cabeçilla d' una partida de facciosos, nos produhí—y molt més en un centre catòlich—un efecte desastrosíssim que 'ns ofegá la bona impressió que 'ns prometiam de la trovalla de pare y fill; de l' orfe que no resultá esser lo protagonista de l' obra per lo *vistu*.

Ab lo tercer acte, confirmarém més la nostra opinió de que 'l títol que més li hauria escaygut á l' obra, es lo de *Fam y set de venjansa*. Inútils resultan tots los esforços de 'l bon Fra Vicens germá de Farreny, per treurerli del magí l' idea de venjansa; inútil que 'l presidari deixi compendre sas bonas ideas cristianes, apresas en lo bressol de llabis d' una amorosa mare; inútils los concells del virtuós Mossén Lluch; ell se 'n va dret á la seva déria y compleix sa venjansa, proporcionantse avans una borratxera monumental—y coincidencia rara—lo que sembla hauria de desviar-lo de sa fatlera, lo porta á consumir los seus desitjos d' una manera acabadíssima, ab tots los pels y senyals.

No hi falta la corresponent sorpresa en lo just moment en que 'l traydor se rabeija en un mar de ditxa creyentse l' amo de la situació, despres de cremar

per sas propias mans las cartas y documents que 'l podían comprometer y riurers cínicament del anatema que acaba de l lensarli Fra Vicens, citantlo devant del tribunal de Deu com aquells dos germans de l' historia; ni la fugida forso- sa pe'l finestral per estalviarli lo cansament de las escalas, precipitantse derre- ra d' ell lo venjador tement no li escapi ab tot y haberlo agarrotat fortament, ni la fugida per las feréstegas rocas de la costa ab lo corresponent estimbament com es de suposar.

Un final d' obra en que l' autor demostra que te fogositat en son cervell y en lo quin hi ha tela tallada per una pila de combinaciós; fins lo pobre mestre Blay mort en la desfeta, no portant prou cástich ab la bogeria que li ha donat desde la mort de sa filla la Mercé, l' enamorada del orfe qu' ell recullí y criá en sa casa. Per aquell rocam baixan á pes de brassos l' infelís Farreny qu' está morintse per moments; son germá y Mossén Lluch l' enrotllan y comensa una escena llarguíssima en que 'l pobre, ferit per los trets dels mossos de esquadra va morintse, sense que may acabi de ferho, tenint temps per un grapat de cosas.

Tot lo final necessita una estisorada de debó, un cambi ben meditat; hi guanyará l' obra que te condiciós de sobras, y los espectadors s' estalviarán algu- nas contracciós de nervis.

No desanimi en sas aficiós lo jove poeta Pamies; aprofitis de sas aptituts y no deixi apagar lo foch de sa inspiració. Ego, que quant las obras tenen condi- ciós es quan se discuteixen ¡ay! d' aquellas que no mereixen aquesta honra. Aquesta es l' impressió exposada ab tota sencillesa que 'ns produhí l' obra es- mentada.

M. ARAGALL.

LA FÉ

Las joyas más hermosas, celebradas,
Perlas, safirs, diamants esplendorosos,
Que ostentan ab orgull los poderosos,
Y brillan en las testas coronadas:

Las alhajas más ricas, estojadas
En llurs palaus superbs, maravillosos,
Y 'ls inmensos tresors que ab ulls plorosos,
Contemplan multituts desheretadas:

Tanta pompa y riqueza enlluhernadora,
Que 'l temps ó la dissort ne fa polsina,
De ditxa eterna no 'ns dará ni una hora.

Mentres pobres y richs, humils y nobles,
Un tresor sens igual, joya divina,
Posehím... ¡Es la Fe que salva 'ls pobles!

ENRIQUETA PALER Y TRULLOL.

ESPUÑAS

¿Que si t' estimo 'm preguntas?
¿que si t' estimo 'm fas dir?
vina, acostat y ab veu baixa
dígam ¿m' estimas tú á mí?

¿Riquesas vols? ¡Demana!
ton gust vull satisfacer.

.....
.....
¿Lo cor me dius? ¡apártat!
lo teu jo vull primer.

PAU ROSÉS.

DE LA TARDOR

La campana de la vila
 ha dat ja las batalladas
 demanant prechs pe 'ls difunts
 fent dels passats recordantsa.
 Com si imant ne fos lo brontze
 de las tempestas malvadas
 una n' ha vingut terrible
 que á nostres pecats iguala,
 lo vent y l' aygua s' infiltran
 per palaus y cabanyas.
 Una cleda solitaria
 de l' intemperie germana
 que tremolosa ne sembla
 que perdó de Deu reclama
 mitj envocalla á una dona
 pobre, vella, abandonada...
 mes... no, no; te companyia,
 ¡los aucells fugint de l' aygua!
 y com mare carinyosa
 á tots don bona arrivada.
 Fills meus, fills meus; mentres plora
 va dihent la abandonada,
 ¿será que Deu vos envía

per poder amortallarme?
 Entra, entra tu, cardina,
 qu' un clau á Deu arrancavas,
 del cor m' has tret una espina
 al entrar en ma barraca.
 Y la tempesta creixía
 emulant á la tronada.
 La barraca n' es de vergas
 entrelaçadas ab canyas,
 y al bell mitx hi ha la vella
 que á los aucells amanyaga,
 serpenteixa un tró de sopte
 ¡part de la cleda n' abraça!
 retrunyint lo tro pels ayres
 aplaudeix al llamp, ab rabia,
 y la vella, ¡pobre vella!
 l' esperit á Deu comanda:
 ¡Oh Verge, de Deu la Mare
 perdó, perdó vos reclama...!
 y un tronch que feya de viga
 l' hi cau al mitx de la cara
 y ab lo suau prech á la boca
 se presenta á Deu sa ánima.

ANTONI DE TOLOSA.

DE TOT ARREU

A l' hora anunciada y segóns publicárem en lo número prop passat en lo «Círcol Barcelonés d' Obrers» posaren en escena lo drama en tres actes «Las Escuelas Laicas» finalisant la funció ab la xistosa pessa «La Lotería» abduas obras foren interpretadas ab bastant acert per los socis Srs. Campos, Bertrán, Granollers, Espinet, Navarro, Urius, Escartín y Galí, posadas en escena ab bastanta propietat. Lo públich aplaudí constantment en especial á la pessa.

En la susdita funció nos convencerem més y més de la necessitat que hi ha de que la junta del «Círcol» posi quant avans *mans á l' obra* á fi de dotar al mateix d' un teatre ahont se puga desempenyar ab desahogo las obras que se executin y d' un saló d' espectacles capás d' inquivir als nombrosos socis que cada día s' allistan en aquest «Círcol».

Demá se repeteix la mateixa funció.

—En lo «Centre Moral de Sant Francisco de Paula» s'hi posá en escena lo diumenge prop passat lo bonich drama de 'n Albanell, «Víctima del masonisme» essent molt ben desempenyat per los Srs. Capa, Saigí, Canela, Martí y altres que sentím no recordar. Per fi de festa 's posá en escena la xistosa comedia d' en Pradell «Embolichs».

—Demà en l' «Academia de S. Just y Pastor» s' hi representarà lo drama en tres actes «El Misionero» original de son digne conciliari Dr. Joseph I. Gatell y la sarsuela «Lo Allotjat».

De fora

Per fi y després de no pochs trevalls, ha tornat á obrir sas portas de bat á bat la «Academia Católica» de Sabadell, que ha causa del moviment carlista, l' autoritat maná tancar-la lo diumenge 7 del corrent. D' ara en avant podrà sens destorb defensar la gran propaganda católica que ab tanta escala be desenrotllant desde tants anys. Durant los tretse ó catorse días qu' ha restat «sellada» 'ls socis s' han aixaplugat en el vehi café «Ibérich», medi per no perdre lo companyerisme que molt bé destiná la Junta Directiva d' acort ab lo propietari del esmentat «Centre».

Diumenge passat 18 del corrent fou lo día que pogueren reanudar l' escola catequística del saló d' actes de l' «Academia» com se suposa s' había hagut de suspendre, aixís com també 'ls assaitjs de l' obra «La paz del hogar» y de la pessa «La fantasma de S. Telm» que habían d' inaugurar la temporada, fentho, si Deu vol, demà día 25. Debem felicitar desde las humils planas de LA BARRETINA á la Junta Directiva que tant s' ha esforsat per aquest amohinós assumpto, y á alguna distingida y bondadosa persona d' aquí Barcelona que no ha parat de trevallar fins á tenirho solventat. Mercés á Deu.

SERVEYS DE LA COMPANYYÍA TRASATLÁNTICA de BARCELONA

Duas expedicións mensuals á Cuba y Méxich, una del Nort y altra del Mediterrani.—Una expedició mensual á Centre América.—Una expedició mensual á Río de la Plata.—Una expedició mensual al Brasil arrivant fins al Pacífich.—Tretse expedicións anyals á Filipinas.—Una expedició mensual á Canarias.—Sis expedicións anyals á Fernando Póo.—156 expedicións anyals entre Cádiz y Tán-ger, arrivant fins á Algeciras y Gibraltar.—Las fetras y escalas s' anunciarán oportunament.

Para més informes, acudeixis als Agents de la Companyía